

Jaar 2015
Afdeling *
Nummer *
Publicatiedatum *

Onderwerp

Initiatiefvoorstel van de raadsleden mevrouw M. Kaya van D66, mevrouw N. Duijndam van SP en W. L. Toonk van VVD, getiteld: 'Geef zwerfjongeren een kans in Amsterdam'

Met deze voordracht stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van de raadsleden mevrouw M. Kaya van D66, mevrouw N. Duijndam van SP en W.L. Toonk van VVD, getiteld: 'Geef zwerfjongeren een kans in Amsterdam'

besluit

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op genoemd initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel

Inleiding

Per 1 januari 2015 is de nieuwe Jeugdwet ingegaan. Dit betekent dat een groot deel van de zorg voor jongeren uitgevoerd wordt door de gemeente. Tegelijkertijd heeft de gemeente er ook op dat moment met de ingang van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij gekregen voor zorg voor ouderen en mensen met een beperking op het gebied van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf. Het beschermd wonen voor mensen met een psychische aandoening behoort daarbij ook tot de nieuwe taken. Tot slot, niet te vergeten de Participatiewet die ervoor moet zorgen dat gemeenten mensen met een ziekte of handicap en mensen met een bijstandsuitkering aan het werk helpt.

Een groot pakket extra taken en verantwoordelijkheden dus voor de gemeenten. In het hele land werken gemeenten hard om de verantwoordelijkheden voor haar bewoners waar te maken. Dit brengt soms spanningen met zich mee omdat het om kwetsbare mensen gaat en er veel op de gemeenten afkomt, maar ook vooral omdat het budget

---

wat lager is uitgevallen dan eerder gecommuniceerd. Dit geldt ook voor Amsterdam. Desalniettemin brengt het ook nieuwe kansen met zich mee zoals het wegvallen van schotten in de bekostiging waardoor het voor de gemeente mogelijk is om een integrale werkwijze door te voeren en beter op te treden zodat minder mensen tussen wal en schip raken.

Initiatiefvoorstel

In dit initiatiefvoorstel willen de indieners ingaan op een deel van de mogelijkheden voor jongvolwassenen die van de Jeugdwet naar de de Wmo gaan. Wij willen ervoor zorgen dat jongeren na hun 18^e levensjaar niet meer tussen wal en schip raken en in het ergste geval zelfs dak- en thuisloos worden. Door vroeg in te zetten op juiste interventies kunnen we ervoor zorgen dat jongeren niet hun leven lang in de zorg blijven en een kans hebben op een “normaal” leven. Kansen krijgen om een opleiding af te maken en zich te ontwikkelen. Of kans hebben op een baan en een eigen huis. Daar moeten we op inzetten.

D66 maakte zich in de Tweede Kamer al hard voor de nazorg voor jongeren die 18 jaar worden. Voorheen raakten veel van deze jongeren tussen wal en schip omdat de zorg die zij kregen na hun 18^e veelal werd bekostigd vanuit een andere wet en een andere organisatie. Door een aanpassing in de Wmo die D66 heeft kunnen realiseren zijn gemeenten verplicht om een goede aansluiting van de zorg tussen de Jeugdwet en de Wmo te organiseren. In dit initiatiefvoorstel willen wij als Amsterdamse fractie van D66, SP en de VVD ideeën aandragen voor de uitvoering.

Probleemschets

De gedwongen jeugdzorg stopt op het moment dat jongeren 18 worden waarna de gemeente de taak heeft om hulp voor deze jongeren te regelen in het kader van de nieuwe Wmo. Veel van deze jongeren verdwijnen uit beeld door de overgang van de ene naar de andere hulpverlener.

Zij komen pas weer in beeld als er nieuwe problemen zijn ontstaan. Omdat deze jongeren nu volwassen zijn moeten zij zelf zaken zoals huisvesting, financiën en verzekeringen gaan organiseren. Niet al deze jongeren zijn al klaar voor deze verantwoordelijkheden en een deel ervan zal er nooit helemaal klaar voor zijn in verband met een beperking. Het betalen van de huur, premie of het eigen risico maar ook andere verantwoordelijkheden waar deze jongeren tegenaan lopen kunnen daarbij tot problemen leiden. Sommige jongeren krijgen te maken met schulden of huurachterstanden en worden in het ergste geval dak- en thuisloos: de zogenaamde ‘zwerfjongeren’¹. Sommige jongeren mijden daarbij zorg die ze wel hard nodig hebben maar niet kunnen betalen of de gevolgen van het zorg mijden niet kunnen overzien. Een ander deel komt in de criminaliteit en dan worden de problemen vaak alleen maar groter.

De indieners vinden het belangrijk dat deze jongeren begeleid worden totdat zij zelf klaar zijn om op eigen kracht verder te kunnen. Dit kan door de ketenaanpak op bepaalde plaatsen te verbeteren. Of door extra in te zetten op preventieve maatregelen en te voorkomen dat het misgaat. Voor beide worden er voorstellen gedaan in dit initiatiefvoorstel. Ook vragen we specifiek aandacht voor LHBT-jongeren.

---

¹ Definitie Stichting Zwerfjongeren Nederland: Onder zwerfjongeren verstaan we: “feitelijk of residentieel daklozen onder de 23 jaar met meervoudige problemen”. Daaronder vallen: feitelijk dakloze jongeren residentieel dakloze jongeren in specifieke voorzieningen voor zwerfjongeren; residentieel dakloze jongeren in volwassenen voorzieningen (MO)”.

Kenmerken & cijfers

Federatie Opvang, de branchevereniging voor maatschappelijke opvang (MO) geeft aan dat er landelijk bijna 9000 jongeren jaarlijks aankloppen bij een opvanghuis omdat zij geen onderdak hebben en geen hulp van ouders of familie krijgen bij het zelfstandig worden. Veel van deze jongeren hebben een verleden in de jeugdzorg. Van de dak- en thuisloze jongeren heeft 60% te maken gehad met jeugdzorg. Het grootste probleem is passende huisvesting omdat deze jongeren niet in de reguliere MO opgevangen kunnen worden. Andere kenmerken van zwerfjongeren die uit een onderzoek van Jeeninga 2010 naar voren kwamen:

- ruim de helft tot driekwart heeft schulden;
- de helft heeft geen inkomen
- maximaal 1 op de 5 heeft inkomen uit werk
- 13-34% heeft een uitkering
- 14-26% heeft een inkomen uit illegale activiteiten
- gemiddeld hebben deze jongeren een lager opleidingsniveau
- ruim 40% van de zwerfjongeren heeft ernstige of langdurige psychische problemen
- bij 35 tot 60% van de zwerfjongeren is sprake van drugsmisbruik en/of drugsverslaving
- bijna 25% van de zwerfjongeren is zwakbegaafd of heeft een verstandelijke beperking

Plan van aanpak 'Geef zwerfjongeren een kans in Amsterdam'

Amsterdam doet al veel om dak- en thuisloze jongeren te helpen. De indieners willen echter specifiek aandacht vragen voor deze groep in een plan van aanpak voor de komende 3 jaar. Wij willen dat de wethouders Zorg, Jeugd, Armoede en Wonen de handen ineen slaan en nóg meer aandacht hebben voor preventie. Het voorkomen dat jongeren dak- en thuisloos worden moet voorop staan. Hieronder doen wij voorstellen voor maatregelen ter inspiratie voor het college en vragen hen deze te onderzoeken en indien mogelijk op te nemen in het plan van aanpak zwerfjongeren.

Het college moet in dit plan opnieuw naar de keten kijken en opnemen wat de knelpunten zijn en hoe deze opgelost kunnen worden. In dit initiatiefvoorstel doen de indieners alvast voorstellen die we graag terugzien in het plan van aanpak van het college. Specifieke aandacht vragen de indieners voor de LHBT-jongeren.

De indieners willen het plan van aanpak van het college in het eerste kwartaal van 2016 in de raad bespreken. Ook willen wij dat het college de raad voorziet van een jaarlijkse voortgangsrapportage.

Meer aandacht voor preventie: voorkom dat jongeren dak- en thuisloos worden

Voorstel 1: Met zorg verzekerd

Amsterdam staat tweede in de top 20 gemeenten met de meeste inwoners met schulden bij de zorgverzekering.² De aanpak Eropaf van Amsterdam werkt heel goed. Zij bereiken echter niet de leeftijdscategorie van 23 en jonger. Volgens Stichting Zwerfjongeren is de

² Bron: zorgverzekeringslijn

zorgverzekering oorzaak nummer 1 van schulden bij jongeren. De stichting geeft aan dat de schuldenproblematiek van deze specifieke groep jongeren onderbelicht is en dat effectieve en preventieve interventies ontbreken. Zij hebben een aanpak ontwikkeld om te voorkomen dat kwetsbare jongeren die de jeugdhulp verlaten schulden opbouwen door betalingsachterstand van de zorgpremie. Het project 'Met zorg verzekerd', is bedoeld als preventief instrument in de verplichte nazorg in de Wmo voor jongeren die op hun 18e Jeugdhulp verlaten. We weten uit onderzoek dat jongeren juist bij deze overgangssituatie (Life event 18 jaar) enige tijd uit de hulpverlening verdwijnen en dan onder andere schulden maken. In het kader van de transitie jeugdzorg biedt 'Met zorg verzekerd' gemeenten een instrument om schulden bij jongeren van 18-23 jaar te voorkomen of te verminderen. Bovendien zijn jongeren via deze aanpak in beeld bij gemeenten zodat erger kan worden voorkomen en op termijn minder dure zorg nodig is.

Jongeren die jeugdzorg verlaten worden direct in budgetbeheer opgenomen. Een aantal vaste lasten waaronder dus de zorgpremie worden direct betaald en de jongeren krijgen begeleiding in het op orde hebben en houden van hun financiële zaken. Het idee is dat jongeren zodra hun financiën stabiel zijn zelfstandig verder kunnen. Jongeren die Jeugdhulp verlaten zijn kwetsbaar. Deze aanpak voorkomt dat jongeren in de wanbetalers regeling komen en door boetes nog meer schulden maken. Ook zorgen we ervoor dat deze jongeren bij de gemeenten in beeld zijn en blijven en kunnen jongeren gebruik maken van hulp bij het regelen van hun financiën.

Het tijdig voorbereiden en verzekeren van jongeren die jeugdhulp krijgen (onderdeel van de verplichte wettelijke nazorg in de Wmo, artikel 2.1.2 lid 4). Met als doel:

- Jongeren zijn verzekerd en betalen elke maand de premie;
- Vroegtijdig ingrijpen bij niet betalen;
- Goede voorlichting over de zorgverzekering, de gevolgen van het niet betalen van de premie en het onverzekerd zijn;
- Toegang van zwerfjongeren tot de gezondheidszorg (het eigen risico wordt gespreid betaald dus overvalt jongeren niet op het moment dat ze een beroep op zorg doen);
- Schulden bij de zorgverzekeraars voorkomen / voorkomen van jongeren in de wanbetalersregeling.

Concreet: De indieners willen dat het college onderzoekt in hoeverre deze aanpak met de zorgverzekering in Amsterdam ingezet kan worden en dit indien mogelijk uit te voeren. Doordat het aantal wanbetalers bij de zorgverzekering beperkt wordt zien de indieners ook ruimte voor samenwerking met de verzekeraar op dit gebied. Mogelijk kan er een pilot worden gestart in Amsterdam.

Voorstel 2: experiment sociaal netwerk van "Van De Straat"

Wat een jong persoon van rond de 18 nodig heeft is een gewone en goede ouder. Vaak ontbreekt het bij deze doelgroep juist hieraan. Daarnaast sluit de volwassenzorg meestal niet aan op de behoeften van deze jongeren. Daarom is het belangrijk dat je tussen 18 en 23 toewerkt aan iemand die bereikbaar is. Het programma 'Van De Straat' heeft afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de knelpunten die opgelost moeten worden. Van De Straat is een programma op initiatief van Stichting Zwerfjongeren Nederland, Federatie Opvang en Kamers met Kansen. Het onderzoek richtte zich op de vraag naar welke vormen van sociale ondersteuning voor deze jongeren buiten de professionele paden vraag is. Welke vormen werken? En wat is er nodig om deze verder te ontwikkelen en/of te verspreiden? Dit omdat dak- en thuisloze jongeren vaak geen netwerk hebben waar ze op terug kunnen vallen met vragen en ondersteuning voor hun

---

welzijn.³

De resultaten van het programma moeten voor de zomer van 2015 opgeleverd worden. Deze resultaten moeten inzicht bieden in de manier waarop dakloze jongeren in Nederland sociale steun van volwassenen zouden willen ontvangen. Daarnaast moet het uitwerking van de bouwstenen van een programma 'social parenting' opleveren dat gebaseerd is op verzamelde inzichten onder en door dakloze jongeren.

Concreet: de indieners vragen het college de resultaten van het experiment sociaal netwerk van 'Van De Straat' op te vragen en deze te vertalen naar Amsterdam en ze op te nemen in het 'plan van aanpak dak- en thuisloze jongeren'.

Voorstel 3 : Zorg voor een warme overdracht naar nieuwe begeleider

Zoals reeds aangegeven stopt de jeugdzorg veelal op het moment dat jongeren 18 worden en kunnen jongeren ineens een andere begeleider krijgen. Voor veel jongeren is dit het moment dat zij uit beeld raken. Veel van hen hebben dan al een lange weg in de zorg achter de rug en zijn de bemoeienis zat. Zij besluiten het dan zelf uit te zoeken. De indieners vinden de warme overdracht bij de overgang van Jeugdzorg naar de Wmo, die wettelijk geborgd is, van grote waarde. Wij vragen het college inzichtelijk te maken op welke wijze zij invulling geeft aan deze warme overdracht. Daarnaast vragen wij het college te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om oude en nieuwe begeleiders voor het formele overdrachtsmoment aan elkaar te koppelen en met elkaar mee te laten lopen. Op deze manier hoeft de jongere niet opnieuw zijn of haar verhaal te vertellen en te wennen aan de nieuwe begeleider maar kan hij of zij tegelijkertijd ook nog terugvallen op de oude.

Concreet: maak inzichtelijk op welke wijze invulling wordt gegeven aan de warme overdracht. Onderzoek in het kader van de warme overdracht naar een nieuwe begeleider:

- of het mogelijk is dat de nieuwe begeleider een aantal maanden voor het formele overdrachtsmoment meeloopt met de oude begeleider.
- welke aanvullende (prestatie)afspraken met gecontracteerde organisaties te maken zijn die werken op het snijvlak bij de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo.

Voorstel 4 Positioneer de Intensieve Preventieve Aanpak (IPA) steviger in het beleid

De aanpak jeugdwerkloosheid richt zich op kwetsbare jongeren. Door deze aanpak wordt hen op het gebied van werk en scholing heel veel kansen geboden, maar op het gebied van begeleiding bij achterliggende problematiek wordt niets genoemd. Terwijl deze problematiek vaak de reden is dat jongeren uitvallen. De intensieve Preventieve Aanpak (iPA) is voor jongeren van 16-23 jaar die niet (meer) naar school gaan en geen werk hebben of dat dreigen te verliezen. De medewerkers leggen actief contact met de jongeren en brengen hun vragen en mogelijkheden op het terrein van scholing en werk in kaart. Hier wordt samen met de jongere naartoe gewerkt door heel praktisch de belemmerende factoren op verschillende leefgebieden aan te pakken⁴. Het iPA-team werkt samen met verschillende instanties om ook die jongeren in kaart te brengen die we als gemeente niet goed in beeld hebben en grijpen in voordat het misgaat. De indieners vinden deze preventieve aanpak erg belangrijk en willen het daarom steviger positioneren in het beleid. In het aanvalsplan jeugdwerkloosheid wordt iPA nu niet

---

³ Bron: Stichting Zwerfjongeren

⁴ <https://streetcornerwork.eu/>

---

genoemd. En al kan de begeleiding wel door het jongerenpunt worden ingezet, pleiten wij ervoor dat iPA een vaste waarde wordt in het jongerenpunt, bijvoorbeeld in de vorm van 1 medewerker per locatie.⁵ Zo kunnen we ervoor zorgen dat jongeren tijdig bij iPA terecht komen als er meervoudige problematiek speelt. Al bij de eerste aanmelding van de jongere kan de begeleiding van start gaan. Daarnaast kan een iPA medewerker fungeren als adviseur voor de overige partners op het gebied van zorg.

Als het gaat om zorg, worden momenteel alleen de Ouder- en Kindadviseur (OKA) en Samen Doen genoemd als samenwerkingspartner van het jongerenpunt. iPA is hier een passende aanvulling op. De OKA begeleidt immers in de meeste gevallen tot 18 jaar. Jongeren worden alleen boven de 18 begeleid als ze op het MBO zitten. Samen Doen gaat veelal aan de slag als er (zware) problematiek binnen het gezin speelt. Vanuit iPA worden jongeren individueel begeleid, ongeacht hoe de situatie er thuis uitziet. Dit gebeurt laagdrempelig, praktisch en met het oog op het vergroten van de zelfredzaamheid van de jongeren. Uiteraard bieden Bureau Leerplicht Plus en het Jongerenloket ook een vorm van begeleiding, maar hun kerntaak en expertise zit hem vooral in het direct begeleiden van jongeren richting dagbesteding. Dit werkt voor jongeren met weinig overige problematiek erg goed, maar voor de echt kwetsbare jongeren is dit onvoldoende.

Concreet:

- *Positioneer iPA formeel als samenwerkingspartner van het Jongerenpunt*

Voorstel 5: iPA 23+

Het Aanvalsplan Jeugdwerkloosheid focust zich op jongeren tot 27 jaar. In het plan komt echter nog niet naar voren hoe de begeleiding van de jongeren tussen 23 en 27 jaar wordt ingericht. Streetcornerwork is momenteel bezig met een project in Stadsdeel Zuid (Jeugd Werkt in Zuid) waarbij deze jongeren intensief worden begeleid richting scholing en werk. Dit gebeurt in samenwerking met DWI en het Stadsdeel. De ervaring is dat de echt kwetsbare jongeren die in deze leeftijdscategorie vallen zeer gebaat zijn bij ambulante begeleiding. Ze hebben een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt dan de 23-minners doordat ze vaak al langer en dieper in de problemen zitten. Ook is het voor hen nog moeilijker om aan het werk of naar school te gaan omdat ze door hun leeftijd minder mogelijkheden hebben. Ze zijn duurder voor werkgevers en scholen staan niet te springen om oudere leerlingen. Dit project draait ook in West en de indieners zien de meerwaarde van dit project en willen dat het college onderzoekt of het ook in meerdere stadsdelen uit te rollen is en dat meeneemt in het plan van aanpak.

Concreet:

- *Onderzoek de mogelijkheden voor uitbreiding van iPA voor 23+ in de stad en neem dit mee in het plan van aanpak*

Verbeter de ketenaanpak zwerfjongeren

Wat doen we al?

Amsterdam heeft een ketenaanpak voor zwerfjongeren die de instroom, doorstroom en uitstroom van jongeren in de MO organiseert. Daarnaast is er veldwerk en een woonleerwerktraject. De ketenaanpak zwerfjongeren is bestuurlijk belegd bij de wethouder Jeugd. Destijds zijn er ook middelen hiervoor overgeheveld.

---

⁵ dit is geen extra medewerker maar de medewerkers die nu al werkzaam zijn en al betaald worden.

Het team veldregie jongvolwassenen (VJV) heeft de regie over de ketenaanpak van zwerfjongeren in Amsterdam. Binnen deze ketenaanpak werken verschillende gemeentelijke diensten, instellingen voor MO en zorginstellingen samen. Het team VJV is binnen de ketenaanpak verantwoordelijk voor de screening van de jongeren die aanspraak willen doen op een plek in de MO. Daarnaast voert het team VJV de regie op de in-, door- en uitstroom binnen de MO. Deze laatste taak wordt uitgevoerd doordat een lid van het team de rol van voorzitter vervult bij de multidisciplinaire overleggen van de in- en uitstroomtafel.

Op 1 januari 2013 is gestart met een vernieuwde ketenaanpak van zwerfjongeren, met als belangrijkste doelstelling een betere doorstroom naar zo zelfstandig mogelijk wonen. Het team VJV heeft in de nieuwe ketenaanpak in de kern dezelfde rol. De belangrijkste aspecten van de nieuwe aanpak zijn:

- Er wordt meer ingezet op signalering en preventie van dakloosheid;
- Regie voering op in- door- en uitstroom is in 2013 een duale regie uitgevoerd door de GGD en MTT.
- Trajectus wordt het registratie systeem waarin de trajecten, de bezetting, de wachtlijsten en de ZRM geregistreerd gaan worden.
- Er is een trajecthouderteam, Multidisciplinair Trajecthouders Team (MTT), dat de regie voert op de trajecten van de jongeren. Het trajecthouderschap is hiermee losgekoppeld van de woonvoorzieningen.
- De begeleiding leidt de jongeren zo snel mogelijk naar passend begeleid wonen. Hiertoe is het instroomhuis opgeheven en worden verschillende vormen van begeleid wonen gerealiseerd en uitgebreid;
- In de begeleiding van de jongeren wordt gebruik gemaakt van de zelfredzaamheid-matrix (ZRM). Door het periodiek herhalen van de ZRM (1 keer per kwartaal) kan het door- en uitstroomperspectief van jongeren worden gezien.
- De 24-uurs opvang beperkt zich tot jongeren die toezicht, structuur of crisisopvang nodig hebben (toezicht, time-out en crisisopvang)⁶

Wat kan er beter?

De indieners onderschrijven de Amsterdamse aanpak maar zien ook ruimte voor verbetering. Daarom vragen we het college in het plan van aanpak op te nemen waar de knelpunten in de keten zijn en wat zij gaat doen om het te verbeteren. In dit initiatiefvoorstel willen wij vast een paar suggesties meegeven.

Voorstellen

- Uitstroom: Het grootste probleem in de keten zit bij de uitstroom. Het college heeft aangegeven 1000 plekken te realiseren voor uitstroom in de MO-keten. Daarnaast is de wethouder wonen bezig met een plan van aanpak huisvesting kwetsbare groepen. Ook worden er 2000 woonplekken voor jongeren gerealiseerd.
  - o De indieners willen dat het college een analyse maakt en een deel van de te realiseren woonplekken voor zwerfjongeren beschikbaar stelt. Het college neemt een aantal op in het plan van aanpak zwerfjongeren. Zwerfjongeren hebben het meeste baat bij een zo 'normaal' mogelijke omgeving. Bijvoorbeeld tussen andere jongeren in de jongerenwoningen die het college gaat realiseren. Het college houdt

---

⁶ Voorlopige Rapportage Jaarverslag Veldregie Jongvolwassenen 2013

-
- daar rekening mee.
- o De indieners willen dat het college de zwerfjongeren specifiek opneemt in de lijst met urgenties bij woningtoewijzing.
  - Variatie in aanbod: aandachtspunt tienermoeders. Uit onderzoek van de GGD is de helft van de jonge vrouwen die aangemeld wordt of tienermoeder of zwanger op het moment van aanmelding. Voor deze groep zijn niet alle plekken geschikt. Er moet extra aandacht zijn voor deze specifieke groep.
  - Regie op doorstroom en uitstroom: MTT heeft wachtlijsten en een te hoge werklast. De indieners hebben signalen gekregen dat ze met de huidige capaciteit het werk niet aankunnen. Met meer uren kunnen ze de wachtlijsten wegwerken en meer jongeren helpen. De indieners vragen het college een extra fte mogelijk te maken in dit team. Een mogelijke dekking hiervoor zijn de intensiveringen voor MO uit het coalitieakkoord.

Extra aandacht LHBT-jongeren

Uit onderzoek in de VS blijkt dat LHBT-jongeren relatief oververtegenwoordigd zijn onder dakloze jongeren. In de Verenigde Staten is 25 tot 40% van de dak- en thuisloze jongeren LHBT, terwijl dat voor de algemene bevolking tussen de 5% en 10% ligt.⁷ Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat LHBT-jongeren in Nederland ook oververtegenwoordigd zijn onder de jongeren die dak- en thuisloos zijn. Hier wordt nu onderzoek naar gedaan. Movisie gaat in samenwerking met andere organisaties (o.a. HVO Querido, Arkin, het Leger des Heils, Street corner work, GGZ inGeest, Spirit, de Volksbond etc) een plan van aanpak maken voor een Nederlands onderzoek naar zwerfjongeren. De problemen en moeilijkheden die het risico vergroten om dak- en thuisloos te worden, laten overeenkomsten zien tussen LHBT-jongeren en dak- en thuisloze jongeren. Het is echter ook heel goed mogelijk dat LHBT's meer kans maken op algemene risico's die een rol spelen om dak- en thuisloos te worden.

- 40% van de jongeren die dak- en thuisloos zijn kampt met ernstige **psychische problemen** (Jeeniga, 2010). Ook bij LHBT-scholieren heeft meer dan de helft psychische -of gedragsproblemen. Zij hebben ruim twee keer zo vaak te maken met emotionele problemen, gedragsproblemen en hyperactiviteit (Kuyper, 2015). LHBT-jongvolwassenen hebben meer psychische problemen dan heteroseksuele jongeren: sommige psychische klachten komen bijna twee keer zo vaak voor. Zoals in de put zitten, niet kalm en rustig en niet gelukkig zijn (Kuyper, 2015). Van de transgender-jongeren van 16 tot 24 jaar kampt 73% met psychische problemen (Keuzenkamp, 2012).
- **Gepest worden** vergroot het risico om dak- en thuisloos te worden (gemeente Leeuwarden, 2012). LHB-jongeren lopen hier meer kans op: het percentage dat wekelijks of zelfs dagelijks wordt gepest is onder LHB-scholieren vier keer zo hoog als onder hetero-leerlingen (Kuyper, 2015).
- Jongeren die dak- en thuisloos zijn komen relatief vaak uit **gezinnen waar problemen spelen** als hechtingsproblematiek, verwaarlozing, nalatigheid, afwijzing door ouders en geen vertrouwen in de ouders (Jeeniga, 2010; Jonker, 2012). LHBT-jongeren hebben ook meer kans op deze manier van opgroeien dan hun leeftijdsgenoten. LHBT-scholieren vinden het gemiddeld moeilijker om met hun ouders over hun zorgen te praten en ervaren gemiddeld aanzienlijk minder steun van het gezin (Kuyper, 2015). In orthodox religieuze gezinnen worden LHBT-kinderen vaak minder goed geaccepteerd door hun ouders

---

⁷ Bron: Josephson & Wright, 2000

(Keuzenkamp, 2010; Huijnk, 2014). Daar komt bij dat in traditionele migranten- en vluchtelingengemeenschappen de zedelijke familie-eer hoog gehouden moet worden. Om schending van de eer te beschermen kan eer gerelateerd geweld plaatsvinden zoals mishandeling maar ook uithuwelijking of moord (Brenninkmeijer et al. 2009; Felten, 2014).⁸

Concreet: het college heeft in het plan van aanpak specifieke aandacht voor LHBT-zwerfjongeren en benoemt maatregelen voor deze groep. Hierbij zoeken we de samenwerking op met bovengenoemde organisaties en ondersteunen het onderzoek daar waar mogelijk. Tevens zoeken we naar mogelijkheden om hulpverleners handvatten te bieden en sensitiviteit te ontwikkelen om jongeren met LHBT-oriëntatie te herkennen.

De Gemeenteraad van Amsterdam,

Gezien het initiatiefvoorstel van de raadsleden Kaya, Duijndam en Toonk

Besluit:

Het college de opdracht te geven om een plan van aanpak zwerfjongeren te maken voor een periode van 3 jaar en daarin de in dit initiatiefvoorstel genoemde voorstellen mee te nemen. In ieder geval specifiek aandacht te hebben voor:

1. Preventie, het voorkomen dat jongeren dak- en thuisloos worden
2. Het verbeteren van de ketenaanpak zwerfjongeren
3. De LHBT-doelgroep

Dit plan van aanpak voor te leggen aan de raad in het eerste kwartaal van 2016 en in de jaren erop een jaarlijkse voortgangsrapportage te presenteren. De door te voeren voorstellen van de indieners te dekken uit de intensiveringen van de coalitiemiddelen voor Zorg, Jeugd, Armoede en Wonen.

Leden van de Gemeenteraad,

M. Kaya (D66)
N. Duijndam (SP)
W.L. Toonk (VVD)

---

⁸ factsheet Movisie